

ISSN 0239-426X

ANNALES
UNIVERSITATIS
MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

Sectio FF
Philologiae

Vol. VI

1988

LUBLIN
NAKŁADEM UNIwersYTETU MARIi CURIE-SKŁODOWSKIEJ

A N N A L E S
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN-POLONIA

VOL.V

SECTIO FF

1987

---

1. J. Bartmiński: Z problemów entolingwistyki (wybrane aspekty zagadnienia)
Quelques problèmes de l'éthnolinguistique (les aspects choisis)
2. M. Grzędzielska: Aspekty europejskie polskiej pieśni ludowej (wybrane zagadnienia)
Les aspects européens de la chanson populaire polonaise (problèmes choisis)
3. J. Sierociuk: Interdialekt a styl folkloru
L'interdialect et le style du folklore
4. D. Niewiadomski: Semantyka znaków przyrodniczych w XIX-wiecznych inicjalnych rytach orki i siewu
La sémantique des signes de la nature dans les rites initiaux du labourage et de la sémance au XIXe s.
5. J. Adamowski: Archaizmy leksykalne w polskim folklorze wierszowanym
Les archaïsmes lexicaux dans le folklore polonais en vers
6. A. Aleksandrowicz: Z problematyki kultu drzew w poezji F.D. Książnina (cz. 1)
Le culte des arbres en tant que sujet dans la poésie de F.D. Książnin (I ère partie)
7. E. Loch: Reymontowscy ludowi tułacze, pielgrzymi i wędrowcy
Vagabonds et pèlerins du peuple dans les nouvelles de Reymont

ISSN 0239-428X

ANNALES
UNIVERSITATIS
MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

Sectio FF

Philologiae

Vol. VI

1988

LUBLIN
NAKŁADEM UNIwersytetu MARIi CURIE-SKŁODOWSKIEJ

KOMITET REDAKCYJNY

REDAKTOR NACZELNY

Dr Grzegorz Leopold Seidler, Prof. UMCS

ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO

Dr Wiesław Skrzydło, Prof. UMCS, Dr Wiesław Śladkowski, Prof. UMCS

REDAKTORZY SEKCJI

A (Mathematica)	- Dr Adam Bielecki, Prof. UMCS, Dr Jan Krzyż, Prof. UMCS
AA (Chemia)	- Dr Kazimierz Sykut, Prof. UMCS
AAA (Physica)	- Dr Mieczysław Subotowicz, Prof. UMCS
B (Geographia, Geologia etc.)	- Dr Józef Wojtanowicz, Doc. UMCS - zastępca redaktora
C (Biologia)	- Dr Zbigniew Lorkiewicz, Prof. UMCS
D (Medicina)	- Dr Stanisław Bryc, Prof. Akad. Med. w Lublinie
DD (Medicina Veterinaria)	- Dr Grzegorz Staśkiewicz, Prof. Akad. Roln. w Lublinie
E (Agricultura)	- Dr Adam Szember, Prof. Akad. Roln. w Lublinie
EE (Zootechnica)	- Dr Ewald Sasimowski, Prof. Akad. Roln. w Lublinie
F (Historia)	- Dr Wiesław Śladkowski, Prof. UMCS
FF (Philologiae)	- Dr Alina Aleksandrowicz, Prof. UMCS
G (Ius)	- Dr Wiesław Skrzydło, Prof. UMCS
H (Oeconomia)	- Dr Ryszard Orłowski, Prof. UMCS
I (Philosophia-Sociologia)	- Dr Zdzisław Cackowski, Prof. UMCS

RECENZENCI

Maria Honowska, Andrzej Maria Lewicki, Władysław Lubaś,
Jan Trzynadłowski

Opracowanie redakcyjne: Halina Kosienkowska

Tłumaczenie na język rosyjski: Irena Stypuła

Tłumaczenie na język angielski: Jerzy Adamko, Jadwiga Branicka

Spis treści
 Содержание
 Table of contents

1. Andrzej Maria LEWICKI		
Portret naukowy Profesor Teresy Skubalanki		1
Научный портрет Профессор Тересы Скубаланки		1
The Scientific Output of Professor Teresa Skubalanka		1
2. Maria WOJTAK, Adam SIWIEC		
Wykaz prac naukowych Teresy Skubalanki		19
Избранные научные работы Тересы Скубаланки		19
Bibliography of Teresa Skubalanka		19
★		
3. Teresa FRIEDELÓWNA		
Mickiewiczowskie dziedzictwo językowe we <i>Wspomnieniach</i> . . . Marii Goreckiej		29
Языковое наследие А. Мицкевича в „Воспоминаниях . . .” М. Горецкой		37
Mickiewicz's Language Legacy in <i>Wspomnienia</i> . . . by Maria Gorecka		38
4. Czesław KOSYL		
Aluzyjność nazw własnych w dziele literackim		39
Собственные названия содержащие намек в литературном произведении		49
Allusion in Proper Names in a Literary Work		50
5. Józef KOŚĆ		
Głosy historycznojęzykowe do gwar wschodniolubelskich		51
Историческо - языковые примечания к восточно-люблинским говорам		60
Historiolinguistic Glosses to East-Lublin Dialects		61

6. Leszek MOSZYŃSKI	
Nowe przekłady <i>Ojczenasza</i>	
(próba analizy stylistyczno-językowej)	63
Новые переводы „Отче наш”	
(попытка стилистическо-языкового анализа)	71
New Translations of <i>Ojciec nasz</i>	
(an Attempt at Stylistic-Linguistic Analysis)	72
7. Franciszek PEŁOWSKI	
Zróznicowanie leksykalne i stylistyczne	
w „Poczcie Królewieckiej” z lat 1718 – 1720	73
Лексикально – стилистическая дифференциация	
в „Крулевецкой почте” из 1718 – 1720 годов	81
Lexical and Stylistic Differentiation	
in „The Królewiec Post” of 1718 – 1720	82
8. Adam SIWIEC	
<i>Przygotowanie do Kordiana</i> J. Słowackiego –	
stylistyczna charakterystyka tekstu	83
„Подготовка” к „Кордиану” Ю. Словацкого –	
стилистическая характеристика содержания	100
<i>Przygotowanie of Słowacki’s Kordian</i> –	
a Style Characteristics of the Text	101
9. Tadeusz BRAJERSKI	
Uwagi o <i>praesens historicum</i>	103
Замечания о <i>praesens historicum</i>	108
Some Remarks on the Historic Present	109
10. Piotr KRZYŻANOWSKI	
Kilka uwag o neutralizacji w morfologii	111
Несколько замечаний о нейтрализации в морфологии	117
Some Remarks on Neutralization in Morphology	117
11. Władysław KSIĄŻEK – BRYŁOWA	
Wariantywność systemu koniugacyjnego XVI w.	119
Варианты конъюгационной XVI – столетней системы	125
Different Variants of Conjugation System of the 16th Century	126
12. Jerzy SIEROCIUK	
O formach wołacza imion męskich w gwarach Lubelszczyzny .	127
Форма звательного падежа мужских имен в говорах Люблин-	
щины	135
On Vocative Forms of Masculine Names in the Lublin Region	
Dialect	135

13. Stefan WARCHOL

- Derywaty z *-ica (-yca)* w polskiej poezji romantycznej i w języku doby średniowiecza (z nawiązaniem do polskich gwar) 137
Производные слова с *-ica (-yca)* в польской романтической поэзии и в языке эпохи средневековья (на фоне польских говоров) . 149
Derivatives with *-ica (-yca)* in Polish Romantic Poetry and in the Language of Middle Ages (with Reference to Polish Dialects) 149

14. Maria WOJTAK

- O funkcjonowaniu form rozkaznika jako wykładników honoryfikatywności w tekstach wybranych dramatów 151
О функционировании форм повелителя как показателей грамматического способа выражения вежливости в содержании избранных драм 161
On the Functioning of Imperative Forms as Honorificity Exponents in Selected Dramas 162

*

15. Barbara BONIECKA

- Strukturalno-kompozycyjna funkcja pytań w poezji 163
Структурально-композиционная функция вопросов в поэзии 177
Structural and Compositional Function of Questions in Poetry 177

16. Marek RUSZKOWSKI

- Parataksa we współczesnej prozie polskiej 179
Паратакса в современной польской прозе 185
Parataxis in Contemporary Polish Prose 186

17. Maria ZARĘBINA

- Zmiany w szyku niektórych składników we współczesnej polszczyźnie 187
Изменения порядка некоторых компонентов в современном польском языке 195
Changes in the Order of Some Elements in the Contemporary Polish Language 196

*

18. Jan ADAMOWSKI

- O nowszym słownictwie w języku polskiego folkloru wierszowanego 197
О новой лексики в польском фольклорном стихотворном языке . . 210
On the Newer Vocabulary in the Language of Polish Folkloristic Poetry 211

19. Teresa AMPEL

Słownictwo tkackie w stylu naukowym Stanisława Pigońa . . . 213

Лексика связана с ткачеством в научном стиле Станислава Пигоня 221

Weaver's Vocabulary in the Scientific Style of Stanisław Pigoń 221

20. Stanisław GAJDA

Termin w tekście naukowym 223

Термин в научном тексте 231

The Term in Scientific Text 231

21. Stanisław GRABIAS

Stylistyczne wyznaczniki konstrukcji słowotwórczych 233

Стилистические показатели словообразовательной конструкции . 244

Stylistic Determinants of Formative Constructions 244

22. Maciej GROCHOWSKI

O zasadach wyjaśniania znaczeń jednostek leksykalnych nie-neutralnych stylistycznie 249

Принципы объяснения значений лексикальных стилистически не нейтральных единиц 255

On the Principles of Explaining the Meanings of Stylistically Not-neutral Lexical Units 256

23. Halina PELCOWA

Zróżnicowanie leksykalne nazw roślin w gwarach Lubelszczyzny 257

Лексикальная дифференциация названий растений в говорах Люблинщины 271

Lexical Differentiation of Plant Names in the Dialects of the Lublin Region 271

24. Jadwiga PUZYNINA

O relacjach między wartościowaniem ilościowym i jakościowym w znaczeniach wyrazów 273

Отношения заходящие между количественными и качественными ценностями в значениях слов 281

Relations between Quantitative and Qualitative Evaluation in the Meaning of Words 281

25. Maja SZYMONIUK

Wybór stylistyczny a semantyczny 283

Выбор стилистический и выбор семантический 294

Stylistic and Semantic Choice 294

26. Ryszard TOKARSKI	
Introspekcja i dane językowe w semantycznej analizie tekstu poetyckiego	297
Интроспекция и языковые данные в семантическом анализе поэтического текста	305
Introspection and Linguistic Data in Semantic Analysis of Poetic Text	305
27. Janina WĘGIER	
Zakłócenia stylowej harmonijności tekstu we współczesnej polszczyźnie	307
Нарушения стилистической гармонии в тексте современного польского языка	311
Disturbances of Stylistic Harmony of the Text in the Con- temporary Polish Language	312
28. Stanisław BAŁBA	
Warianty zwrotu <i>gębę sobie kimś (czymś) wycierać</i>	313
Варианты оборота <i>гębę sobie kimś (czymś) wycierać</i>	318
Variants of the Expression <i>gębę sobie kimś (czymś) wycierać</i>	318
29. Danuta BUTTLER	
Stylizacja frazeologiczna w <i>Balladzie o Januszku</i> Sławomira Lubińskiego	319
Фразеологическая стилизация в Балладе про Янушка Славомира Лубиньского	325
Phraseological Stylization in <i>The Ballad about Januszek</i> by Sławomir Lubiński	326
30. Władysław LUBAŚ	
Przysłowia i sentencje a potoczne myślenie	327
Пословицы и сентенции а обычное мышление	332
Proverbs and Maxims and Common Thinking	332
31. Anna PAJDZIŃSKA	
Przysłowie we współczesnym utworze poetyckim	333
Пословица в современном поэтическом произведении	342
The Proverb in the Contemporary Poetic Piece of Work	342
32. Bożena REJAKOWA	
Pojedynczy wyraz jako forma przekładu związku frazeologicz- nego (wartości referencjalne i stylistyczne)	343
Отдельное слово как форма перевода фразеологическим соедине- нием (референциальные и стилистические значения)	351

	On Reference and Stylistic Values in Translating a Phrase by a Single Word	352
33. Anna	TAMBOR	
	Metonimiczne związki frazeologiczne oznaczające śmierć w języku francuskim i polskim	353
	Метонимические фразеологические соединения обозначающие смерть в французском и польском языках	359
	Metonymical Phraseological Relationships Denoting Death in Polish and French Languages	359
34. Halina	WIŚNIEWSKA	
	Środki artystyczne w przysłowiach Szymona Szymonowica	361
	Художественные средства в пословицах Шимона Шимоновица	370
	The Artistic Means in Szymon Szymonowic's Proverbs	371
	*	
35. Lech	Ludorowski	
	O <i>Ciotuni</i> Aleksandra Fredry	373
	Тётушка Александра Фредро	385
	On Aleksander Fredro's <i>Ciotunia</i>	386
36. Michał	LESIÓW	
	Znaczenie prac Jana Baudouina de Courtenay dla językoznawstwa ukraińskiego	387
	Значение работ Яна Бодуена де Куртеня для украинского языко- знания	393
	The Importance of Jan Baudouin de Courtenay's Works for Ukrainian Linguistics	394
37. Eugenia	LOCH	
	Narrator pierwszoosobowy w <i>Nowelach włoskich</i> Jarosława Iwaszkiewicza	395
	Первоперсональный повествователь в Итальянских новеллах Ярослава Ивашкевича	413
	The First-person Narrator in Jarosław Iwaszkiewicz's <i>Nowele</i> <i>włoskie</i>	414
38. Jan	MAZUR	
	O nową koncepcję polskiego atlasu gwarowego	415
	O nowej koncepcji polskiego gwarowego atlasa	421
	A New Conception of the Polish Dialect Atlas	422
39. Krystyna	SZCZEŚNIAK	
	Robert Fiedler – pastor z Międzyborza – a toruńska teka Mar- cyna Giersza	427

Роберт Федлер – пастор из Мендыбожа – а торуньский портфель	
Марцина Герша	434
Robert Fiedler, a Międzyborze Pastor, and a Toruń File of	
Marcin Giersz	434 .

